

Sáhtát dahkat dán ohcamuša ja sáddet dan čuvvosiid maddái neahas www.kela.fi/asiointi
Lassedieđut www.kela.fi/tyottomat
Sáhtát árvoštallat, man ollu oaččut ovdduid www.kela.fi/laskurit

Sáhtát jearrat lasi min telefonbálvalusas čujuhusas www.kela.fi/palvelunumerot

Deavdde ohcamuša fuolalaččat ja sihkarastte, ahte buot dárbbášlaš čuvvosat leat mielde.

Jos mii dárbbášat lassedieđuid, de váldit dutnje oktavuoda.

Sáhtát doaimmahit ohcamuša ja dan čuvvosiid čujuhussii www.kela.fi/postiosoitteet

Jus it leat ovdal ohcan Kela ovdduid ja leat fárren Supmii, deavdde lassin skovi Y 77sa.
Jus leat vuolgimin olgoriikii, deavdde lassin skovi Y 38 (gč. rávvagiid skovis).

Ohcanáigi: Sáhtát ohcat bargguhisvuodaovddu 3 mánotbaji áigodagas máhcevaččat.

1. Ohcci dieđut

Persovdnadovddaldat Goargu ja ovdanamma

Telefonnummir

Šleadgapoastačujuhus

Du vuollel 18-jahkásaš mánáid persovdnadovddaldagat. Almmut maddái iežat beallelačča agivuloš mánáid, jos sii ássat seamma dálloalus.

Čujuhusdieđuid Kela oažžu álbmotdiehtovuogádagas.

2. Kontonummir

3. Ohcamuš

Ozan bargguhisvuodaovddu _____ rájes.

Leatgo almmuhan iežat bargguhis bargoohccin bargo- ja ealáhusdoaimmahahkii (BE-doaimmahahkii)?

Juo

In

Almmut iežat bargguhis bargoohccin. Bargguhisvuodaovddu sáhtta máksit dušše dan áigodagas, goas don leat leamaš bargguhis bargoohccin BE-doaimmahagas.

Lean

ollásit barggu haga

luopmuduvvon

oasseáigásaš dahje deivvolaš barggus

fitnodatolmmoš

BE-doaimmahagain sohppojuvvon doaimmas, ovdamearkka dihte bargofápmooahppu, bargogeahččaleapmi

oapmahašdivššárin/bearašdivššárin, soahpamuš fámus _____ rájes.

Eará dilis. Makkáris? _____

Leatgo bargguhisvuodakássa lahttu?

In

Juo; _____ rájes.

Bargguhisvuodakássa namma _____

Dárkkis iežat kássas, livččiigo dus vejolaččat vuoigatvuohta dienasbeaveruhtii.

Lean ožžon 500 beavvi dietnasii čadnojuvvon bargguhisvuodabeaveruđa.

4. Áigodat dakka ovdal bargguhisvuoda

- i** Du ovddit bargoduogáš váikkuha dasa, sáhtátgo oažžut vuodđobeaveruđa. Jos don leat bargan uhcimustá 26 vahku de du bargusorrunektui dohkálaš barggus, de sáhtát oažžut vuodđobeaveruđa. Jos bargusorrunektui dohkálaš bargan lea unnit, de sáhtát oažžut bargomárkandoarjaga. Geahča daid bargoeavttuid, mat váldojuvvojit vuhtii bargusorrunearvttu hárrái, ja dárbbášlaš čuvvosiid čuoggás 10. Čuvvosat.

Lean ovdal bargguhisvuoda leamaš

- bálká barggus 26 vahku dahje guhkit ovddit 28 mánotbaji áigge (guorahallanáigodat). Bargusorrunearvttu ollašuvvá.
- bálká barggus vuollel 26 vahku. Bargusorrunearvttu ii ollašuva.
- fitnodatolmmožin 15 mánotbaji dahje guhkit ovddit 48 mánotbaji áigge (guorahallanáigodat). Bargusorrunearvttu ollašuvvá.
- fitnodatolmmožin vuollel 15 mánotbaji. Bargusorrunearvttu ii ollašuva.
- Ovdalis namuhuvvon áigodahkii gullá maiddái olgoriikkas bargan. Gos?

- i** Suomas bargojuvvon bargu váldojuvvo vuhtii bargusorrunektui. Eará EU- dahje EEO-riikkas dahje Šveiccas bargojuvvon bargu maiddá sáhtá dihto eavttuiguin váldojuvvot vuhtii. Lassedieđut www.kela.fi/tyottomat

- Ovdalis namuhuvvon áigodahkii gullá bargan fitnodagas, man mu bearašlahttu oamasta ollásit dahje muhtumassii.
- i** Bearašlahttuin oaivvildit dáikko beallelačča dahje seamma dálloaloalus ássi máná, vanhema dahje áhku ja ádjá.

Fitnodaga namma: _____

Fitnodaga oamasteaddji: _____

- In leat ovdal bargguhisvuoda leamaš barggus; áigodagas _____.
- Sivva, manin it leat leamaš barggus bajábealde namuhuvvon áigodaga áigge
- stuđeren buohcuvuohta mánádikšun vearjogeatnegasvuohta/siviilabálvalus
- Eará sivva. Mii? _____
- i** Bargusorrunearvttu 28/48 mánotbaji guorahallanáigodaga sáhtá guhkidit ee. ovdalis namuhuvvon sivaiddihte.

5. Vuodđobeaveruđa bargohistorjá

Leatgo don leamaš barggus badjel 3 jagi? Juo In

Leatgo leamaš barggus unnimusat 5 jagi maŋimus 20 jagi áigge? Juo In

- i** Vuodđobeaveruhta sáhtá máksojuvvo
- eanemustá 300 beaivvis, jus leat leamašan barggus oktiibuot eanemustá 3 jagi
 - eanemustá 400 beaivvis, jus leat leamašan barggus oktiibuot badjel 3 jagi
 - eanemustá 500 beaivvis, jus leat 58 jagi deavdadedettiin deavdán bargoáigeeavttu ja dus lea unnimusat 5 jagi bargoáigi maŋimuš 20 jagi áigge.

6. Boadut bargguhisvuoda áiggis

- i** Kela máksin ovdduid ii dárbbáš almmuhit. Dárkkis dárbbášlaš lassečielggadusaid čuoggás 10. Čuvvosat.

Oaččutgo bargguhisvuoda áigge

bálkká? In Juo; bissovaš dahje deivvolaš bálkáboaduid

i Almmut dáikko, jos oaččut omd. dahkkivuoigatvuodabuhtadusaid dahje boaduid iežat barggus.

boaduid fitnodatdoaimmas? In Juo

olgoriikkas máksojuvvon bálkká dahje buhtadusa, omd. ealáhaga dahje ovddu? In Juo

Oažžugo du beallelaš mánáid ruovttudikšundoarjaga? li Juo

Leago du beallelaš ohcan mánáid ruovttudikšundoarjaga? li Juo

Gii dikšu máná? _____

Vástit vuolábeale gažaldahkii, jos du beallelaš oažžu ruovttudikšundoarjaga.

Leago du beallelaš barggus, studerego son dahje bargágo son fitnodatolmmožin dan áigge, mas son oažžu ruovttu-dikšundoarjaga?

li Juo. Čále čielggadusa doaimmas.

Leatgo ohcan bargguhisvuodaealáhaga? In Juo, _____ rájes.

Jos du barggusorruneaktu ii ollašuva, de vástit maidái vuolábeale gažaldagaide.

Leatgo dus ámmátlaš dutkkus dahje allaskuvladutkkus?

li Juo. Mii? _____

i Jos dus ii leat ámmátlaš dutkkus iige allaskuvladutkkus, sáhtta bargomárkandoarjagii biddjojuvvot 21 vahku vuordináigi. Vuordináiggi sáhtta oanidit ee. bálkábargu ja fitnodatdoaimma, mat lohkkovit barggusorruneaktu, nu ahte čilgehusat buot barggusorrumis gánnáha doaimmahit Ael:ii. Vuordináigi ii ášahuvvo, jos bargomárkandoarjaga joatkašuvvá njuolga dienas-dahje vuodđobeaveruđa eanemusmáksináiggi deavdašuvadettiin.

Leatgo dus bissovaš boađut bargguhisvuoda áigge?

Eai Juo. Mat boađuid?
 Oaiveopmodatboađut, omd. láigo-, reanto- dahje juogadasboađut
 Bálkkašumit, omd. čoahkkinbálkkašumit dahje bálkkašumit luohhtámušdoaimmain. Mat?

 Oapmahašdivššára dahje bearašdivššára buhtadusa
 Eaktodáhtolaš odjui vuodđuduvvi buhtadusat
 Eará boađut. Mat?

Oamastatgo vuovddi?

In Juo. Man gielddas? _____
i Jos oamastat vuovddi, de vuovdáa árvoštallojuvvo rehketlaš vuoiu sajádatgieldda mielde. Dát váldojuvvo vuhtii dárbohánkanbohtun.

7. Bajiduvvon gollobuhtadus

Jos oassálasttát TE-doaimmahagain sohppojuvvon doibmii iežat barggusjohtinguovllus, muhto iežat ruovttugieldda olggobealde ja dutnje šaddet idjadangolut, de gollobuhtadus máksojuvvo bajiduvvon hámis

Idjadangolut eai leat. Oassálasttán ja ovdanbuvttán duodaštusa idjadangoluin.

8. Vánhemiid boađut

Jos ásat iežat vánhemiid luhtte, de vástit dán čuoggái, earret jos don leat TE-doaimmahagain sohppojuvvon doaimmas. Vánhemiid boađut sáhttet váikkuhit bargomárkandoarjaga mearrái, jos boađut mannet badjel 1 781 €/mb. Jos mii eat oaččo čielggadusa, de sáhttit miedihit dutnje 50% du bargomárkandoarjagis.

Doaimmahan čielggadusa skoviin TT 1c (Selvitys - Vanhempien tulot - Työmarkkinatuki)

In doaimmat čielggadusa vánhemiid boađuin.

9. Almmuhus bargguhisvuodaáiggis

i Deavdde vuolábeale ruvttohasa bargguhisvuodaáiggis, maiddáí lávvardagain ja sotnabeivviin. Deavdigoade ruvttohasa vuosttas bargguhisvuodabeaivvi rájes gitta dassáži, go sáddet ohcamuša Kelai. Almmut maiddáí, jos don leat leamaš barggus dahje buozus.

Vuosttas ohcamuša sáhtát doaimmahit juo vahku bargguhisvuoda maŋná.

Almmut iežat oassálastimis BE-doaimmahagain sohppojuvvon doibmii dahje eará bargguoažžuma dorjon dahje eará barggolašvuodagáibádusaid buoridan bálvalussii dahje doibmii, omd. bargofápmooahppu, bargogeahččaleapmi dahje veajuiduhtti bargodoaibma, dahje jos don leat leamaš eret sohppojuvvon doaimmas. Oahpus dahje stuđeremis eretorruma ii dárbbáš almmuhit. Almmut maiddáí, jos eretorruma dagaha du iežat buohcuvuohta dahje vuollel 10-jahkásaš máná buohcuvuohta. Jos leat buohcuvuođa dihte eret badjel 3 maŋnjálas oassálastinbeaivvi, de doaimmat Kelai doaktára dahje dearvasvuodaššára duodaštusa.

Almmut, galle diimmu beaivvis don leat leamaš barggus dahje veajuiduhtti bargodoaimmas.

Almmut Kelai maiddáí, jos it sáhte leat mielde bargomarániin omd. buohceviessodikšuma, veajuiduhttima dahje eará lágádusdikšuma dahje giddagasránggáštusa dihte.

Ovdamearka											
Bvm	Čilgehus	d	min	Bvm	Čilgehus	d	min	Bvm	Čilgehus	d	min
Vu	8/10	<i>barggu haga</i>			Vu	/			Vu	/	
Ma	9/10	<i>eret</i>			Ma	/			Ma	/	
Ga	10/10	<i>veajuiduhtti bargodoaibma</i>	4	30	Ga	/			Ga	/	
Du	11/10	<i>barggus</i>	7	15	Du	/			Du	/	
Be	12/10	<i>eret/buozus</i>			Be	/			Be	/	
La	13/10	<i>barggu haga</i>			Lá	/			Lá	/	
So	14/10	<i>barggu haga</i>			So	/			So	/	
Bvm	Čilgehus	d	min	Bvm	Čilgehus	d	min	Bvm	Čilgehus	d	min
Vu	/			Vu	/			Vu	/		
Ma	/			Ma	/			Ma	/		
Ga	/			Ga	/			Ga	/		
Du	/			Du	/			Du	/		
Be	/			Be	/			Be	/		
Lá	/			Lá	/			Lá	/		
So	/			So	/			So	/		

Nuppástusat bargguhisvuoda áigge

BE-doaimmahagain sohppojuvvon doaibma gaskkalduvai _____.

Álggahan badjel guokte vahku bistán fitnodatdoaimma _____.

Álggahan badjel guokte vahku bistán ollesáiggebarggu _____.

Álggahan stuđerema _____.

Oahppolágádus ja oahput _____

Álggahan vearjogeatnegasvuoda dahje siviilabálvalusa čadaheami _____.

Eará sivva. Mii?

10. Čuvvosat

i Kela geavahas eai leat dat čielggadusat, maid don leat ovdanbuktán BE-doaimmahakkii.

Jos don leat ovdal bargguhisvuoda leamaš bálká barggus dahje fitnodatolmmožin, de doaimmat čuovvovaš čuvvosiid:

Kela oažžu dieđuid bálkáboaduin bohtoregistaris 1.1.2019 rájes. Jus čájehat barggusorrunektui dan ovddit áiggi bargama, doaimmat bálkárehkenastima dahje eará duodaštusa, mas čielgá vahkkosaš bargoáigi ja bálká.

Bálkáváldi barggusorrunektu ollašuvvá, go don leat maŋimuš 28 mánotbaji áigge leamaš 26 kaleanddarvahku barggus, ja bargoáigi lea leamaš uhcimustá 18 diimmu kaleanddarvahkus. Bálká galgá čuovvut bargoeaktosoahpamuša dahje dat galgá leat uhcimustá 1 211 €/m (jagi 2019). Bálkádorjogun barggus sáhttet dohkkehuvvot barggusorrunektui dušše 75% kaleanddarvahkuin, mat devdet barggusorrunearvttu.

Jos don leat leamaš fitnodatolmmoš, de Kela bivdá dus dárbbaslaš čuvvosiid, go du ohcamuš gieđahallojuvvo.

Fitnodatolmmo barggusorrunektu ollašuvvá, go don leat 48 ovddit mánotbaji áigodaga áigge bargan oktiibuot 15 mánotbaji fitnodatolmmožin. Barggusorrunektui váldojuvvojit vuhtii uhcimustá 4 mánotbaji fitnodatdoaimmaáigodagat, goas bargoboadu leat leamaš uhcimustá 1 068 €/m (jagi 2019), ja dát submi čoggo oktiirehkenaston YEL:a ja MYEL:a bargoboaduin sihke TyEL:a bargodietnasiin sihke fitnodatbargin dinejuvvon TyEL:a bargodietnasiin.

28/48 mánotbaji guorahallanáigodaga sáhtttá guhkidit dohkálaš sivaiddihte, dego stuđeren, vearjobálvalus dahje vuollel 3-jahkásaš máná dikšun.

Mielddus bálkádorvoohcamušas dahje -mearrádusas, jos don leat ožžon dahje ohcan bálkádorvun dutnje mávssekeahttá báhcán bálkkáid.

Kela oažžu dieđuid bálkáboaduin bohtoregistaris. Lavtte ohcamušii mielde duodaštusaid dahje kuittiid eará go bálkáboaduin, main almmuhit čuoggás 6.

Guittet dahkkivuoigatvuodabuhtadusain, mat leat máksojuvvon dán dahje ovddit jage.

Guittet fitnodatdoaimma boaduin.

Čielggadus olgoriikkas máksojuvvon bálkkás dahje buhtadusas.

Sáhtát dinet 300 €/mb dahje 279 €/4 vahkus almmá, ahte dat váikkuha du bargguhisvuodaovdui.

Jos dus leat láigoboadu, de lavtte mielde láigosoahpamuša dahje láigoguitte lassin maiddá guittiid láigohangoluin (omd. liggen- ja čáhcemávssut, viessoearvemáksu).

Bánkoseasttuid reantoboaduin dárbbasuvvo guite dušše badjel 2 000 euro seasttuin.

Vánhemiid boadut, jos ásat iežat vánhemiid dálldoalus itge oassálaste BE-doaimmahagain sohppojuvvon doibmii:

Kela skovvi TT 1c (Selvitys - Vanhempien tulot - Työmarkkinatuki)

Eará čuvvosat:

Doaktára dahje dearvasvuodadivššára duodaštus, jos don leat iežat buohcuvuoda dihte eret TE-doaimmahagain sohppojuvvon doaimmas ja don leat das eret badjel 3 maŋŋálas oassálastinbeavvi.

11. Lassedieđut

i Merke nummiriin, man ohcamuščuoggái čujuhat.

Lassedieđut sierra báhpáris. Čále báhpárii iežat nama ja persovdnadovddaldaga.

12. Vuolláičálus

Dáhkidan iežan addin dieđuid riektadin ja almmuhan, jos dat nuppástuvvet.

Beaivemearri

Vuolláičálus

Mii sáhttit geavahit dán ovdoášši čuovvut dihte ožžojuvvon dieđuid maiddá eará ovdoáššis, jos dieđut galget lága mielde váldojuvvet das vuhtii. Mii sáhttit maiddá geavahit eará ovddu várás ožžojuvvon dieđuid, go čuovvut dán ovddu.

Oaččut Kelas dieđuid das, gos mii sáhttit háhkat dutnje guoskevaš dieđuid ja gosa mii sáhttit daid luohpadit.